

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ

У сучасних умовах зросла увага до такого соціального феномену, як комунікація. На перший план виходять комунікативні знання та вміння, необхідні будь-якому члену суспільства для здійснення культурної взаємодії. Сформованість комунікативної діяльності характеризує рівень можливостей дитини щодо оволодіння досягненнями суспільства. Особливою складністю у процесі навчання є формування комунікативних навичок у дітей з порушеннями слуху (Боскіс Р.М., Гілевич І.М., Зікеєв А.Г., Коровін К.Г., Ліннікова Н.І., Тигранова Л.І.). Комунікативні навички – це «характеристика, яка демонструє механізми взаємодії індивіда з іншими людьми у процесі комунікації, показує, чи правильно він їх розуміє та транслює дані, отримані від світу, оточуючих та самого себе» [1].

Розвиток комунікативної діяльності передбачає вміння донести свою думку до співрозмовника, а основні складнощі пов'язані з психологічними проблемами, такими як замкнутість, сором'язливість, тривожність [2, 3]. Ці перешкоди на шляху вільного вираження своїх думок часто називають комунікативними бар'єрами. Водночас слід зазначити, що комунікативні здібності є вродженими і слух є унікальним інструментом міжособистісного спілкування. Якість слуху набуває найважливішого значення у зв'язку зі складнощами, пов'язаними з суспільним розвитком та соціальною адаптацією. У той самий час порушення слуху серед дітей різного віку становлять, за різними даними, від 3 до 15 % і з кожним роком зростають. Оскільки комунікаційна діяльність відіграє сьогодні важливу роль, збережена слухова функція у дитини стає дедалі важливішою проблемою [4, 5].

Таким чином, важливу роль у формуванні мовленнєвого спілкування в дітей із порушеннями слуху грає комунікативна діяльність у дошкільному віці, оскільки у цей період закладаються основи комунікації. Разом з тим, у цих дошкільнят існують значні труднощі у спілкуванні, зокрема це стосується встановлення взаєморозуміння з оточуючими щодо спільної діяльності, як з дорослими, так і з однолітками.

Сформованість комунікативної діяльності характеризує рівень можливостей дитини щодо оволодіння досягненнями соціуму. У спілкуванні розвивається сфера дитячих емоційних переживань, пізнавальна активність, довільність та воля, самооцінка та самосвідомість. Тому особливо важливими

в процесі навчання є формування комунікативних навичок у дітей з порушеннями слуху.

Водночас, залишаються недостатньо вивченими питання створення передумов комунікативних компетентностей дітей з порушеннями слуху та особливостей їх формування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Зінорук А. Сутність поняття «комунікативні уміння». *Молодь і ринок*. № 3-4. 2022. С. 196-201.
2. Бібік Н.М., Вашуленко М.С., Мартиненко В.О. та ін. Формування предметних компетентностей в учнів початкової школи: монографія. К.: Педагогічна думка. 2014. 346 с.
3. Бібік Н.М. Переваги та ризики запровадження компетентнісного підходу в шкільній освіті. *Український педагогічний журнал*. 2015. № 1. С. 47-58
4. Локшина О. І. Зміст шкільної освіти в країнах Європейського Союзу: теорія і практика (друга половина XX – початок XXI ст.): монографія. К.: Богданова А.М., 2009. 404 с.
5. Савченко О. Я. Ключові компетентності – інноваційний результат шкільної освіти. *Рідна школа*. 2011. № 8-9. С. 4-8.